

บรรณานุกรม

- กรมศิลปากร สำนักโบราณคดี. (2548). *ปราสาทพนมรุ้ง*. บุรีรัมย์: โรงพิมพ์วินัย.
- กรมศิลปากร หอสมุดแห่งชาติ. (2529). *จารึกในประเทศไทย เล่ม 3* อักษรขอม.
กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ภาพพิมพ์.
- กรมศิลปากร หอสมุดแห่งชาติ. (2543). *โลกทัศน์ฐานโขตรตนคันฉู*. กรุงเทพฯ: รุ่งศิลป์
การพิมพ์ (1977).
- กรมศิลปากร, กองจดหมายเหตุแห่งชาติ. (2525). *ศิลปวัฒนธรรมไทย เล่ม 1*, สมุดภาพ
ประวัติศาสตร์ กรุงรัตนโกสินทร์ จัดพิมพ์เนื่องในโอกาสสมโภชน์กรุง
รัตนโกสินทร์ 200 ปี กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์กราฟิกอาร์ท.
- กรมศิลปากร, กองพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ. (2525). *ลักษณะไทย เล่ม 1*. กรุงเทพฯ:
ผู้แต่ง.
- กรมศิลปากร, กองวรรณกรรมและประวัติศาสตร์. (2540). *บัวองค์ประกอบประวัติศาสตร์*.
กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
- กรมศิลปากร, กองวรรณกรรมและประวัติศาสตร์. (2545). หนังสือสมุดไทยหมูลิลิต
เลขที่ 226 เรื่อง *โคลงกลิตนिरาศราชบุรี พระบวรราชนิพนธ์ เล่ม 1*. กรุงเทพฯ:
โรงพิมพ์ดอกเบี๋ย.
- กรมศิลปากร, กองวรรณคดีและประวัติศาสตร์. (2526). *จารึกสมัยสุโขทัย*. กรุงเทพฯ:
ผู้แต่ง.
- กรมศิลปากร, กองวรรณคดีและประวัติศาสตร์. (2540). *วรรณกรรมสมัยอยุธยา เล่ม 1*.
กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กรมศิลปากร, กองวรรณคดีและประวัติศาสตร์. (2542). *โคลงนิราศพระพิพิธสาตี*.
กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
- กรมศิลปากร, วิทยาลัยช่างศิลป์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์. (2548). *ลายรดน้ำกับ
พัฒนาการ*. กรุงเทพฯ: รุ่งศิลป์การพิมพ์ (1977).

กรมศิลปากร, สำนักวรรณกรรมและประวัติศาสตร์. (2545). *วรรณกรรมสมัยอยุธยาเล่ม 2, 3* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา.

กรมศิลปากร, สำนักวรรณกรรมและประวัติศาสตร์. (2547). *โคลงนิราศพระยาตรัง* (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: จงเจริญการพิมพ์.

กรมศิลปากร. (2504). *ลัทธิธรรมนิยม เล่ม 2 ภาค 7-13 หมายรับสั่งการพระราชพิธีวิสาขบูชา ในรัชกาลที่ 4 พ.ศ. 2400*. พระนคร: องค์การคุรุสภา.

กรมศิลปากร, กองวรรณกรรมและประวัติศาสตร์. (2513). *นางนพมาศ หรือ ตำรับท้าวศรีจุฬาลักษณ์* (พิมพ์ครั้งที่ 14). กรุงเทพฯ: ศิลปาบรรณาการ.

กรมศิลปากร. (2548). *ประชุมภาพประวัติศาสตร์แผ่นดินพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว*. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.

คณะกรรมการฝ่ายประมวลเอกสารและจดหมายเหตุแห่งชาติ. (2549). *ชาดกและพุทธประวัติจากตู้ลายรดน้ำ*. กรุงเทพฯ: รุ่งศิลป์การพิมพ์ (1977).

คณะกรรมการพิจารณาต้นฉบับจดหมายเหตุกรุงรัตนโกสินทร์ในคณะกรรมการชำระประวัติศาสตร์ไทย. (2548). *ประชุมหมายรับสั่งภาค 5 ตอนที่ 1 สมัยกรุงรัตนโกสินทร์ รัชกาลพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว จ.ศ. 1213*. กรุงเทพฯ: รุ่งศิลป์การพิมพ์ (1973).

คณะกรรมการพิจารณาและจัดพิมพ์เอกสารทางประวัติศาสตร์. (2521). *ประชุมสมุดภาพสำคัญในประวัติศาสตร์*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี.

คลัง (หน), เจ้าพระยาพระ. (2515). *วรรณกรรมพระยาคลัง*. กรุงเทพฯ: คลังวิทยา.

จุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว, พระบาทสมเด็จพระ. (2512). *เงาะป่า*. พระนคร: ศิลปาบรรณาการ.

จุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว, พระบาทสมเด็จพระ. (2550). *พระราชพิธีสิบสองเดือน เล่ม 1, 2, 3*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: องค์การค้ำของ สกสค.

ฉวีงาม มาเจริญ. (2538). *ไม้มงคล*. กรุงเทพฯ: เอ็น ที พี เพรส.

ชุลิต อารีย์พิพัฒน์กุล. (2551). *พลอยแถมเพชร*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์กรุงเทพฯ.

- โชติ กัลยาณมิตร. (2539). *สถาปัตยกรรมแบบไทยเดิม*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัย-
ธรรมศาสตร์.
- โชติ กัลยาณมิตร. (2548). *พจนานุกรม สถาปัตยกรรม และศิลปะเกี่ยวเนื่อง* (พิมพ์ครั้งที่ 2).
กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์เมืองโบราณ.
- เดอะ ลาตูแบร์. (สันติ ท. โกมลบุตร แปล). (2548). *จดหมายเหตุ ลา ตูแบร์*
ราชอาณาจักรสยาม (พิมพ์ครั้งที่ 2). นนทบุรี: สำนักพิมพ์ศรีปัญญา.
- ท่าอากาศยานแห่งประเทศไทย. (2540). *ช่างสิบหมู่*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์อมรินทร์
พริ้นติ้งแอนพับลิชชิ่ง.
- เทวาทินิมิต, พระ. (2517). *สมุดตำราลายไทย*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์นครเขมรบุ๊คส์ไตร์.
ไทยเบฟเวอเรจ. (2553). *สืบสานงานพุทธศิลป์*. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสิริวัฒนภักดี.
- ธรรมธิเบศร์, เจ้าฟ้า. (2516). *พระประวัติพระนิพนธ์บทร้อยกรองเจ้าฟ้าธรรมาธิเบศร์*.
กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์บรรณาการ.
- น. ณ ปากน้ำ. (2538). *วัดโสมนัสวิหาร*. กรุงเทพฯ: เมืองโบราณ.
- น. ณ ปากน้ำ. (2540). *วัดบางขุนเทียนใน*. กรุงเทพฯ: เมืองโบราณ.
- น. ณ ปากน้ำ. (2544). *จิตรกรรมฝาผนังหนึ่งในสยาม*. กรุงเทพฯ: เมืองโบราณ.
- น. ณ ปากน้ำ. (2550). *วิวัฒนาการลายไทย* (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์เมือง
โบราณ.
- นริศรานูวัตติวงศ์, สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมพระยา และดำรงราชานุภาพ, สมเด็จพระ
เจ้าบรมวงศ์เธอกรมพระยา. (2504). *สาส์นสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมพระยา*. พระนคร:
โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- นริศรานูวัตติวงศ์, สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอเจ้าฟ้าฯ กรมพระยา. (2552). *บันทึกเรื่อง
ความรู้ต่างๆ เล่ม 1, 3, 4* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: มูลนิธิเสฐียรโกเศศ นาคะ
ประทีป.
- เนื่อง นิลรัตน์, หม่อมหลวง. (2539). *ชีวิตในวัง* (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์
กรุงเทพ.
- บารามปรปักษ์, สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอเจ้าฟ้ามหามาลากรมพระยา. (2545). *โคลง
พระราชพิธีทวาทศมาส* (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ : เอดิชั่น เพรสโปรดักส์.

- เบาว์ริง เซอร์จอห์น (ชาญวิทย์ เกษตรศิริ และกัณฐิกา ศรีอุดม ผู้แปล). (2547). *ราชอาณาจักรและราษฎรสยาม 1*. กรุงเทพฯ: มุลนิธิโตโยต้าประเทศไทย.
- ปฏิพัทธ์ ดาระดาบ. (2538). *ลายไทย ภาพไทย*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์รุ่งศิลป์การพิมพ์.
- ประยูทธ สิทธิพันธ์. (2524). *พระราชประเพณีและประเพณีชาวบ้าน*. กรุงเทพฯ: ปริทัศน์ศาสตร์.
- ปรารงค์ เค่นดาวเสื่อ. (2501). *ตำราการจัดดอกไม้สด*. ชนบุรี: สำนักพิมพ์สื่อการค้า.
- ปรุงศรี วัลลิโกดม และคณะ. (2527). *สรุปผลการสัมมนา เรื่อง ไตรภูมิพระร่วง*. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.
- พิชญ์ สุภณมิตร. (2551). *ปริศนาแห่งหิมพานต์* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์อมรินทร์.
- พุทธยอดฟ้าจุฬาโลก, พระบาทสมเด็จพระ. (2514). *ดาหลัง*. กรุงเทพฯ: แพร่พิทยา.
- พุทธยอดฟ้าจุฬาโลก, พระบาทสมเด็จพระ. (2515). *บทละครเรื่อง รามเกียรติ์ เล่ม 1*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แพร่พิทยา.
- พุทธเลิศหล้านภาลัย, พระบาทสมเด็จพระ. (2514). *พระราชนิพนธ์บทละคร เรื่องสังข์ทอง*. พระนคร: สำนักพิมพ์กรมศิลปากร.
- พุทธเลิศหล้านภาลัย, พระบาทสมเด็จพระ. (2516). *พระราชนิพนธ์กาพย์เห่เรือ*. พระนคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- พุทธเลิศหล้านภาลัย, พระบาทสมเด็จพระ. (2543). *บทละครเรื่อง อิเหนา* (พิมพ์ครั้งที่ 14). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์บรรณาการ.
- พูนพิสมัย ดิสกุล, หม่อมเจ้าหญิง. (2518). *ประเพณีพิธีไทย*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์คลังวิทยา.
- ภูษิษย์ สว่างสุข. (2549). *การศึกษางานช่างแกะสลักผักและผลไม้ในสมัยรัตนโกสินทร์*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- มณีรัตน์ จันทนะพะลิน. (2527). *เครื่องแขวนไทย ดอกไม้สด*. กรุงเทพฯ: อัมรินทร์การพิมพ์.
- มณีรัตน์ จันทนะพะลิน. (2540). *งานใบตอง*. กรุงเทพฯ: อัมรินทร์พริ้นติ้งแอนพับลิชชิ่ง.

- มหาวิทยาลัยศิลปากร. (2553). *วังท่าพระ ศูนย์กลางของช่างสิบหมู่ 200 ปี*. กรุงเทพฯ: อัมรินทร์พรินต์ติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. (2539). *สารานุกรมสุโขทัยศึกษา จัดพิมพ์เฉลิมพระเกียรติ เนื่องในมหามงคลสมัยทรงครองสิริราชสมบัติครบ 50 ปี*. นนทบุรี: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- มัลลคอล์ม, สมิท (ศุภรัตน์ ธาราศักดิ์, ผู้แปล). (2542). *ราชสำนักสยามในทศวรรษของหมอสมิท* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์เซ็นจูรี่.
- มูลนิธิสารานุกรมวัฒนธรรมไทย. (2542). *สารานุกรมวัฒนธรรมไทย ภาคกลาง จัดพิมพ์เนื่องในพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 6 รอบ 5 ธันวาคม 2542*. กรุงเทพฯ: สยามเพรส แมเนจเม้น.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2522). *สารานุกรมไทย ฉบับราชบัณฑิตยสถาน*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์พระจันทร์.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2542). *พจนานุกรม*. กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่น.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2549). *พจนานุกรมศัพท์วรรณคดีไทย สมัยอยุธยา มหาชาติคำหลวง ฉบับราชบัณฑิตยสถาน*. กรุงเทพฯ: สหมิตรพรินต์ติ้ง.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2550). *พจนานุกรมศัพท์ศิลปกรรม อักษร ก-ฮ ฉบับราชบัณฑิตยสถาน*. กรุงเทพฯ: ด้านสุทธาการพิมพ์.
- ลาวัญย์ โชติามระ. (2506). *รัตเกล้า*. พระนคร: โรงพิมพ์เฟื่องอักษร.
- วิทย์ พิณคันเงิน. (2512). *ศิลปกรรมและการช่างของไทย* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์รุ่งเรืองรัตน์.
- ศรีสุนทรโวหาร, พระยา. (2503). *ชุมนุมฉันท์ดุขมิถุสังเวช*. กรุงเทพฯ: องค์การค้ำของคุรุสภา.
- ศุภร บุนนาค และสุริยา รัตนกุล. (2517). *สุนทรียภาพจากเจ้าฟ้าธรรมธิเบศร์*. กรุงเทพฯ: แพร่พิทยา.
- สมปราชญ์ อัมมะพันธ์. (2536). *ประเพณีและพิธีกรรมในวรรณคดีไทย*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- สมภพ ภิรมย์. (2528). *พระเมรุมาศ พระเมรุ และเมรุ สมัยกรุงรัตนโกสินทร์*. กรุงเทพฯ: อัมรินทร์การพิมพ์.

สมมตอมรพันธุ์, พระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมพระ. (2508). *ประกาศการพระราชพิธี เล่ม 1*.

กรุงเทพฯ: องค์การค้ำของคุรุสภา.

สมาคมคหเศรษฐศาสตร์แห่งประเทศไทยในพระบรมราชินูปถัมภ์. (2547). *ศัพท์ศิลป์*

ประดิษฐ์. กรุงเทพฯ: อรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.

สว่าง เลิศฤทธิ. (2547). *โบราณคดีแนวคิดและทฤษฎี*. กรุงเทพฯ: โอ เอส พริ้นติ้งเฮ้าส์.

สันติ เล็กสุขุม. (2545). *กระหนกในดินแดนไทย*. กรุงเทพฯ: ดำนสุทธาการพิมพ์.

สันติ เล็กสุขุม. (2546). *ลีลาไทย*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มติชน.

สาวิตรี เจริญพงศ์. (2537). *วิวัฒนาการของศิลปหัตถกรรมในสังคมไทยสมัยรัตน โกสินทร์:*

เครื่องปั้นดินเผา เครื่องจักสาน ดอกไม้ประดิษฐ์. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่ง

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สำนักนายกรัฐมนตรื, คณะกรรมการจัดพิมพ์เอกสารทางประวัติศาสตร์วัฒนธรรม และ

โบราณคดี. (2510). *ประชุมจดหมายเหตุอยุธยาภาค 1*. พระนคร: โรงพิมพ์สำนัก

ทำเนียบนายกรัฐมนตรื.

สำนักนายกรัฐมนตรื, คณะกรรมการพิจารณาและจัดพิมพ์เอกสารทางประวัติศาสตร์.

(2525). *ประชุมหมายรับสั่ง ภาคที่ 2 สมัยกรุงรัตน โกสินทร์*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี.

สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรื คณะกรรมการพิจารณาและจัดพิมพ์เอกสารทาง

ประวัติศาสตร์ (2523). *ประชุมหมายรับสั่ง ภาคที่ 1 สมัยกรุงธนบุรี*. กรุงเทพฯ:

โรงพิมพ์สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี.

สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรื, คณะกรรมการชำระประวัติศาสตร์ไทยและจัดพิมพ์

เอกสารทางประวัติศาสตร์และโบราณคดี. (2536). *ประชุมหมายรับสั่งภาค 4*

ตอนที่ 1 สมัยกรุงรัตน โกสินทร์ รัชกาลพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว

จ.ศ. 1186-1203. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี.

สุจิตต์ วงษ์เทศ. (2545). *ไม่มีนางนพมาศ ไม่มีลอยกระทงสมัยสุโขทัย* (พิมพ์ครั้งที่ 3).

กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มติชน.

สุจิตต์ วงษ์เทศ. (2551). *พระเมรุ ทำไม มาจากไหน*. กรุงเทพฯ: เรือนแก้วการพิมพ์.

สุนทรภู่. (2513). *วรรณกรรมนิราศของสุนทรภู่*. ธนบุรี: โรงพิมพ์รุ่งวัฒนา.

- สุนทรภู่. (2518). *รำพันพิลาป* (พิมพ์ครั้งที่ 11). พระนคร: สำนักพิมพ์บรรณาการ.
- สุเมธ ชุมสาย ณ อยุธยา. (2539). *น้ำบ่อเกิดแห่งวัฒนธรรมไทย*. กรุงเทพฯ: เอ็น เอส ที พรินติ้ง กรุ๊ป.
- สุรพล วิรุฬักษ์. (2537). *วิวัฒนาการนาฏศิลป์ไทยในกรุงรัตนโกสินทร์*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุริยวุฒิ สุขสวัสดิ์. (2531). *ทับหลังในประเทศไทย*. กรุงเทพฯ: อักษรสัมพันธ์.
- สุริยวุฒิ สุขสวัสดิ์. (2536). *ปราสาทเขาพระวิหาร: ศาสนบรรพตที่โดดเด่นที่สุดในภาคพื้นเอเชียอาคเนย์*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์เมืองโบราณ.
- เสฐียรโกเศศ. (2506). *ขวัญและประเพณีการทำขวัญ*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ก้าวหน้า.
- เสฐียรโกเศศ. (2515). *วรรณกรรมของเสฐียรโกเศศ*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์บรรณาการ.
- เสฐียรโกเศศ. (2516). *วัฒนธรรมและประเพณีต่าง ๆ ของไทย*. พระนคร: คลังวิทยา.
- เสฐียรโกเศศ. (2551). *ประเพณีเกี่ยวกับชีวิต*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์สยาม.
- เสภาเรื่อง ขุนช้างขุนแผน ฉบับหอสมุดแห่งชาติ (พิมพ์ครั้งที่ 14). (2514). พระนคร: สำนักพิมพ์ศิลปาบรรณาการ.
- อมรรุณารักษ์, จมื่น (แจ่ม สุนทรเวช). (2514). *พระราชกรณียกิจในพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว เล่ม 11 เรื่อง พระราชประเพณี (ตอน 3)*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์-คุรุสภาลาดพร้าว.
- อุทุมพร วีระไวทยะ. (2514). *สมเด็จพระศรีพัชรินทราบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง*. กรุงเทพฯ: องค์การค้าของคุรุสภา.
- อุรดิษฐ์ วิริยะบุรณะ. (2506). *ประเพณีไทยฉบับพระมหाराชาครูฯ*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ประจักษ์การพิมพ์.
- เอเดรียน สนอกกราส. (2537). *สัญลักษณ์แห่งสถาปนา*. (ภัทรพร สิทธิกาญจน และคนอื่น ๆ, ผู้แปล). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.